

A Kúria a dr. Kuruczné dr. Tóth Edit ügyvéd által képviselt felperesnek a ... jogtanácsos által képviselt K. Hivatásos Tűzoltósága alperes ellen szolgálati idő kedvezményes számítása iránt a Kecskeméti Munkaügyi Bíróságnál 3.M.735/2009. szám alatt megindított és másodfokon a Bács-Kiskun Megyei Bíróság 3.Mf.21.924/2010/3. számú ítéletével jogerősen befejezett perében az említett másodfokú határozat ellen a felperes által előterjesztett felülvizsgálati kérelem folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Kúria a Bács-Kiskun Megyei Bíróság 3.Mf.21.924/2010/3. számú ítéletét hatályában fenntartja.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az államnak külön felhívásra 26.000 (huszonhatezer) forint felülvizsgálati eljárási illetéket.

I n d o k o l á s :

A felperes 1986. október 1-jétől teljesített szolgálatot K. Város Tűzoltóságánál, 1987. decemberétől tűzoltóparancsnok-helyettesként, majd 1992. június 1. napjától először megbízott, majd kinevezett tűzoltóparancsnokként. A felperes feladatai közé tartoztak a tűz megelőzési, önkormányzati, személyzeti, illetve gazdasági ügyek, valamint meghatározott esetekben - körülbelül évi tíz alkalommal - a III. fokozatú riasztás elrendelésekor a tűzesethez való kivonulás, ahol a munkát szervezte, illetve koordinálta.

A felperes szolgálati idejét a munkáltató 1,2-szeres szorzóval számította, majd a kedvezményt 2003. július 23-tól a jogszabályi hivatkozásra megvonta tőle.

A felperes a szolgálati panasza elutasítását követően előterjesztett keresetében annak megállapítását kérte, hogy 2003.

július 23-tól 2007. május 30-áig jogosult a szolgálati idő 1,2-szeres szorzóval történő elszámolására. Keresete indokolásaként arra hivatkozott, hogy nyugdíjba vonulását megelőzően rendszeresen fokozott igénybevétellel és veszéllyel járó beosztásokban teljesített szolgálatot. Beosztása állandó készenléti helyzetet és fokozott szellemi koncentrációt igényelt. Álláspontja szerint a Magyar Köztársaság Alkotmánya alapján egyenlő munkáért egyenlő bér jár, és ezért a hátrányos megkülönböztetés tilalmának alkotmányos elvébe ütközne, ha azonos törvény hatálya alá, azonos közszolgálati formában, azonos munkakörülmények és munkafeltételek megléte esetén, de eltérő szerveknél végzett szolgálatteljesítés eltérő szolgálati idő számítását eredményezne. Érvelése szerint a 2003. július 23-át követően bekövetkezett jogszabályváltozás nem érintette a korábban biztosított kedvezményt.

A Kecskeméti Munkaügyi Bíróság 3.M.735/2009/12. számú ítéletével a felperes keresetét elutasította és kötelezte 7000 forint eljárási illeték, továbbá 3000 forint költség megfizetésére.

A munkaügyi bíróság az ítélete indokolásában megállapította, hogy az 1996. évi XLIII. törvény (Hszt.) 329. § (1) bekezdés c) pontja a fokozott igénybevétellel járó beosztásokban szolgálatot teljesítő végrehajtói feladatot ellátó állomány számára biztosította az 1,2-szeres szolgálati idő kedvezményes számítását, a felperes pedig túlnyomórészt irányítói munkát, nem pedig végrehajtói munkát végzett. Álláspontja szerint a Hszt. 329. §-ához, mint keretjogszabályhoz ad tartalmat a 140/1996. (VIII.31.) Korm. rendelet (R.), amelynek 1. számú melléklet 5. pontja, továbbá a kormányrendelet 25. § (1) bekezdése és a felperes által is hivatkozott 1/2003.BM rendelet 17. pontja együttes értelmezésével az a következtetés vonható le, hogy a felperes nem a végrehajtói, hanem az irányítói állományba tartozott, továbbá szolgálatteljesítési idejének kevesebb mint 50 %-át töltötte olyan beosztásban, amelyben 1,2-szeres szorzó kedvezményben részesül és beosztása sem szerepel azon beosztások között, akik ezen kedvezményre jogosultak.

A felperes fellebbezése alapján eljáró Bács-Kiskun Megyei Bíróság 3.Mf.21.924/2010/3. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta és kötelezte a felperest 12.000 forint másodfokú fellebbezési illeték megfizetésére.

A megyei bíróság érvelése szerint a 2006. január 1. napjától hatályos Hszt. 329. § (1) bekezdés c) pontja a fokozott igénybevétellel járó beosztásokban szolgálatot teljesítő és végrehajtói feladatokat ellátó állomány számára biztosítja az 1,2-szeres szolgálati idő kedvezményes számítását, amely feltételeknek a felperes mint irányító munkát végző vezető, az esetenként fennálló vonulási kötelezettsége ellenére sem felelt meg. Érvelése

szerint az R. 25. § (1) bekezdése külön is rögzíti, hogy a szolgálati idő 1,2-szeres számítására akkor kerülhet sor, ha a fokozott igénybevétellel járó szolgálatteljesítési idő az adott állományban lévő személy esetében eléri a napi szolgálatteljesítési idő több mint 50 %-át. Ezen túlmenően alanyi jogon jár akkor, ha veszélyes tűzoltói beosztás pótlékra jogosult az állomány tagja, amely utóbbi feltétel a hivatásos önkormányzati tűzoltóságnál váltásos szolgálati rendben feladatot ellátó, a tűzoltásban, műszaki mentésben közvetlenül részt vevő szolgálati beosztásban dolgozókat illeti meg. Érvelése szerint az elsőfokú bíróság helyesen hivatkozott arra a körülményre is, hogy a felperes által sem vitatottan a tűzoltóparancsnoki beosztás a 20/1997.(III.19.) BM rendelet 2. számú melléklet VII. pontja szerint sem minősül veszélyes tűzoltói beosztás pótlékra jogosító beosztásnak.

A másodfokú bíróság a fellebbezés kapcsán rámutatott arra, hogy a Hszt. 2003. július 23. napjától 2005. december 31. napjáig hatályban volt 329. § (1) bekezdés c) pontja szerint az állomány tagja a kedvezményes szolgálati idő számítására abban az esetben volt jogosult, amennyiben fokozott igénybevétellel és veszéllyel járó beosztásokban teljesít szolgálatot. A veszéllyel járó beosztás tekintetében további értelmezést az R. 37/A. §-a tartalmazott, amely a jogosultti kört úgy határozta meg, hogy ilyen pótlékra azok jogosultak, akik hivatásos önkormányzati tűzoltóságnál váltásos szolgálati rendben olyan tűzoltói beosztást töltenek be, amelyek ellátása tűzoltásban, műszaki mentésben való közvetlen helyszíni részvétellel jár együtt. Minden egyéb esetben az R. 22. §-a és 23. § (2) bekezdése szerint akkor minősül a szolgálatteljesítési idő alkalmazása szempontjából a szolgálati beosztás fokozottan veszélyesnek, amennyiben az annak ellátásával kapcsolatos szolgálati tevékenység életveszéllyel is járhat, illetve egészségkárosító kockázatok között kerül végrehajtásra, és a napi szolgálatteljesítési idő több mint 50 %-át e kockázatok között kell eltölteni. Mindezek alapján a megyei bíróság álláspontja szerint a 2006. január 1-től hatályban volt Hszt. 329. § (1) bekezdés c) pontja szerint a tényleges végrehajtói állományban tartozás hiánya folytán, de a 2003. július 23-tól 2005. december 31-ig hatályban volt rendelkezések alapján sem állapítható meg a felperes részére a szolgálati idő 1,2-szeres szorzó alkalmazására vonatkozó kedvezmény.

A jogerős ítélet ellen a felperes felülvizsgálati kérelmet terjesztett elő, és kérte annak az elsőfokú határozatra is kiterjedő hatályú hatályon kívül helyezését, elsődlegesen új határozat meghozatalát, másodlagosan pedig az első- vagy másodfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára történő utasítását.

Hivatkozott a Somogy Megyei Bíróság 3.Mf.20.655/2009/3. számú ítéletére, amely a tűzoltóparancsnok munkakörű felperes részére

megállapította a kedvezményes szolgálati időre történő jogosultságát. Az ítélet indokolása szerint a tűzoltóparancsnok a napi szolgálatteljesítési idejének több mint 50 %-át az R. 1. számú mellékletének 5. pontja szerinti pszichikai ártalomnak megfelelő egészségkárosító kockázatok között tölti. Az 1/2003.(I.9.) BM rendelet a tűzoltási és műszaki mentési tevékenység szabályairól szóló mellékletének 17.1., valamint 17.2. pontja alapján hivatali időben minden szolgálata során III., vagy annál magasabb fokozatú riasztás esetén a tűzoltóparancsnoknak azonnali vonulásra készen kell állnia. Ez a készenlét pedig önmagában megvalósítja a kormányrendelet 1. számú mellékletének 5. pontjában megfogalmazott pszichikai ártalmat.

Érvelése szerint a tűzoltóság egy végrehajtást végző szerv, amelyet a katasztrófavédelemről szóló 1999. évi LXXXIV. törvény Harmadik fejezete is kiemel, ebből következően a szerv vezetője is végrehajtási feladatokat ellátónak minősül.

Hivatkozott a Fővárosi Munkaügyi Bíróság, továbbá a Békés Megyei Bíróság két jogerős ítéletére, amely az azonos munkakört betöltőknél hasonló tényállás mellett megállapította a kedvezményes szolgálati idő számítására való jogosultságot.

Az alperes a felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában történő fenntartását kérte.

A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 274. § (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

A felülvizsgálati kérelem nem alapos.

A felperes a keresetében 2003. július 23-tól 2007. május 30-áig terjedően a tűzoltóparancsnoki beosztásban töltött szolgálati idejének 1,2-szeres szorzóval történő számítását kérte.

A Hszt. 2006. január 1-jéig hatályos 329. § (1) bekezdés c) pontja szerint a 326. § (1) bekezdésében meghatározott szempontból a szolgálati viszonyban eltöltött időt 1,2-szeresen kell számítani a rendszeres csapatkiképzést folytató szervezetek állományának, a harcálláspontokon, a földfelszín alatt szolgálatot teljesítőknél, a büntetés-végrehajtási szervezeteknél a fogvatartottakkal közvetlenül folyamatosan foglalkozó állomány tagjainak, valamint a fokozott igénybevétellel és veszéllyel járó beosztásokban szolgálatot teljesítőknél. A Hszt. ezen rendelkezése a 2005. évi CLXXIX. törvény 18. §-a alapján 2006. január 1-jétől úgy módosult, hogy 1,2-szeresen a földfelszín alatt szolgálatot teljesítőknél, a fogvatartottakkal közvetlenül, folyamatosan foglalkozó állomány tagjának, valamint a fokozott igénybevétellel járó beosztásokban szolgálatot teljesítő végrehajtói feladatokat ellátó állománynak

szolgálati viszonyban eltöltött idejét kell számítani.

A kedvezményes idő számításának jogalapját tehát a Hszt. 329. § (1) bekezdés c) pontjának utolsó fordulata szerint 2006. január 1-jét megelőzően „a fokozott igénybevétellel és veszéllyel járó beosztásokban történő szolgálatteljesítés”, míg 2006. január 1-jét követően a „fokozott igénybevétellel járó beosztásokban szolgálatot teljesítő végrehajtói feladat ellátása” teremtette meg. Az eljáró bíróságok jogi álláspontja e tekintetben az volt, hogy a felperes tűzoltóparancsnoki beosztása a törvényi feltételeknek nem felelt meg, ezért a kedvezményre nem jogosult.

A jogerős ítélet helytállóan állapította meg, hogy a per tárgyát képező időszak első részében, azaz a 2005. december 31-éig terjedő időszak vonatkozásában a fokozott veszéllyel járó beosztások tekintetében további értelmezést az R. 22. §, továbbá 23. § (2) bekezdése tartalmazott, amelyek szerint a szolgálatteljesítési idő alkalmazása szempontjából a szolgálati beosztás akkor minősül fokozottan veszélyesnek, ha az annak ellátásával kapcsolatos szolgálati tevékenység életveszéllyel is járhat, illetve egészségkárosító kockázatok között kerül végrehajtásra, amennyiben a napi szolgálatteljesítési idő több mint 50 %-át egészségkárosító kockázatok között kell eltölteni. E feltételek hiányában a Hszt. 329. § (1) bekezdésének c) pontja szerinti 1,2-szeres szorzóval azon személy szolgálati idejét kellett számolni, aki veszélyes tűzoltói beosztás pótlékában részesült. Ezt a pótlékot a 99/2003. (VII.15) Korm. rendelet 6.§-a 2003. július 23-tól iktatta be a 37/A §-al, amelynek (1) bekezdése értelmében a Hszt.254.§ (2) bekezdésének a) pontja szerinti veszélyes tűzoltói beosztás pótlékra havonta az jogosult, aki a katasztrófavédelem állami szerveinél, továbbá a hivatásos önkormányzati tűzoltóságoknál váltásos szolgálati rendben olyan tűzoltó szolgálati beosztást tölt be, amelynek ellátása tűzoltásban, műszaki mentésben való közvetlen (helyszíni) részvétellel együtt jár.

Nem vitatottan a felperes tűzoltóparancsnokként teljesített szolgálatot a perben időszakban. Veszélyes tűzoltói beosztás pótlékában nem részesült, és a beosztását a 20/1997. (III.19.) BM rendelet 2. számú melléklete VII. pontja sem nevesítette e pótlékra jogosító beosztásként.

A R. 25.§-ának 2003. július 23-tól hatályos (5) bekezdése szerint az (1) bekezdésben meghatározott feltételtől függetlenül a Hszt. 329.§ (1) bekezdésének c) pontja szerint kell a szolgálati idejét számolni annak, aki a 37/A § szerinti pótlékra jogosult.

Ezen szabályozás kihatása az volt, hogy míg a munkáltatók a szolgálati idő kedvezményes számítását illetően 2003. július 23-át megelőzően a teljes tűzoltói állomány tagjait egységesen ítélték

meg, a jogszabályváltozást követően a R. 37/§-a szerinti pótlékra nem jogosultak tekintetében nagyobb hangsúlyt fektettek a R. 25.§ (1) bekezdése szerinti feltétel fennálltának vizsgálatára. Az a tény, hogy a megelőző időszak tekintetében e feltételeknek való felperesi megfelelést elfogadta, önmagában nem bizonyítja, hogy a felperes egészségkárosító kockázatok között töltött szolgálatteljesítési ideje a tűzoltóparancsnoki beosztásban valóban elérte a R. 23.§ (1) bekezdésében meghatározott mértéket.

Ennek bizonyítása a perben a felperes érdekében állt, és a bizonyítottság hiánya a Pp. 164.§ (1) bekezdése szerint a felperes terhére esik. Az eljáró bíróságok e körben a Pp. 206.§ (1) bekezdése alapján a rendelkezésre álló bizonyítékokat helyesen mérlegelték.

A Hszt. 2006. január 1-jétől hatályos 329.§ (1) bekezdés c) pontja szerint az 1,2-szeres szorzó alkalmazásának egyik feltételét a „fokozott igénybevétellel járó beosztásokban szolgálatot teljesítő végrehajtói feladat ellátása” teremtette meg. A tűzoltóparancsnok vonulási kötelezettsége - a riasztás fokozatától függően - ugyanis elsődlegesen a végrehajtói feladatok irányításával áll összefüggésben.

A felperes igényéről a perbeli időszakban hatályos jogszabályok alapján kellett döntenie. A fent hivatkozott Hszt. 329. § (1) bekezdés c) pontjának megfogalmazásai, továbbá az R. 22. §, 25. §, valamint 37/A. §-ban foglalt előírásai nem adtak alapot a felperes igényének megalapozottságára, ezért a Kúria a jogerős ítéletet a Pp. 275. § (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

A Kúria a felperes felülvizsgálati kérelmén lerótt 10.000 forint eljárási illetéken felül további 26.000 (huszonhatezer) forint felülvizsgálati eljárási illeték megfizetésére köteles a 6/1986.(VI.26.) IM rendelet 3. § (1) bekezdés f) pontja és 13. § (2) bekezdése alapján.

Az alperes perköltséget nem igényelt, ezért arról rendelkezni nem kellett.

Budapest, 2012. április 25.

Dr. Tálné dr. Molnár Erika s.k. tanács elnöke, előadó bíró, dr. Stark Marianna s.k. bíró, Szolnokiné dr. Csernay Krisztina s.k. bíró

A kiadmány hitelével:

bíróági tisztviselő